

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Круглого столу до дня Європи

«УКРАЇНА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»

8 травня 2025 року

(електронне видання)

м. Біла Церква - 2025

«УКРАЇНА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»:
матеріали круглого столу присвячені дню Європи – м. Біла Церква: БНАУ, 2025. 102
с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються перспектив євроінтеграційного курсу України, а також шляхи ефективної реалізації реформ відповідно до стандартів ЄС.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

© Авторські тексти, 2025

2. Справа «Зеленчук та Цицюра проти України, заява № 846/16 та № 1075/16// Електронний ресурс. Режим доступу https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c79#Text

УДК: 343.98:342.7

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ НЕГЛАСНИХ ОПЕРАТИВНИХ ЗАХОДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВТРУЧАННЯМ У ПРИВАТНЕ СПІЛКУВАННЯ

Звонарьов О. Ю., к. ю. н., доцент
кафедри публічно-правових дисциплін
Соціально – гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Теоретичні та практичні питання дотримання прав людини під час здійснення негласних оперативних заходів, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування, особливо коли це відбувається під час їх тимчасового правомірного обмеження, залишаються одними із дискусійних в теорії та практиці контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності (далі КРД і ОРД) [1; 2].

Актуальність та дискусійність цих питань зумовлена тим, що відомості про факти, методи, організацію і тактику проведення згаданих заходів не підлягають розголошенню, а правове регулювання щодо їх безпосереднього проведення унормовується відомчими нормативно-правовими актами, що мають гриф секретності.

Під час здійснення оперативних заходів, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування, а саме – аудіо-, відео контролю особи; арешту, огляду і виїмки кореспонденції; зняття інформації з електронних комунікаційних мереж та електронних інформаційних систем, відбувається тимчасове обмеження окремих прав людини, контроль за законністю якого, зважаючи на викладені обставини, ускладнений та може здійснюватися лише уповноваженими на то органами і особами, зокрема, судом, з дотриманням вимог законодавства про охорону державної таємниці.

Можливість реалізації права особи щодо одержання у встановленому законом порядку від уповноважених держаних органів, на які покладено здійснення КРД і ОРД, письмових пояснень з приводу тимчасового обмеження її прав та оскарження цих дій, переважно потребує звернення до суду, зокрема ЄСПЛ. Саме обов'язковість держави виконувати рішення ЄСПЛ у справах проти України та застосовувати практику цього суду сприяє усуненню окремих порушень вимог Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (далі – Європейська конвенція 1950 р.) [3] і протоколів до неї та впровадженню в діяльність правоохоронних органів і спеціальних служб європейських стандартів прав людини.

Питання дотримання прав людини під час здійснення негласних оперативних заходів, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування, надзвичайно актуалізувалося з початком російської збройної агресії проти України та введенням правового режиму воєнного стану. Уведення правового режиму воєнного стану в державі передбачає обмеження конституційних прав людини із зазначенням строку дії цих обмежень. Правовою основою введення воєнного стану є Конституція України, Закон України «Про правовий режим воєнного стану» та указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України (ст. 2 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»).

24 лютого 2022 року у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України № 64/2022, затвердженим Законом України від 24 лютого № 2102-IX, в Україні введено воєнний стан [4]. У п. 3 Указу Президента зазначено, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені ст.ст. 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України. Відповідно вводяться тимчасові обмеження права на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, передбаченого ст. 31 Конституції України.

Окремі проблемні питання вдосконалення правових засад проведення негласних оперативних заходів, пов'язаних із втручання у приватне спілкування та дотримання прав людини під час їх здійснення в умовах дії правового режиму воєнного стану вивчаються сучасними дослідниками.

Були досліджені правові засади проведення правоохоронними органами України оперативних заходів із втручання у приватне спілкування, окремі питання, пов'язані із гарантіями дотримання прав людини при проведенні оперативно-розшукових та контррозвідувальних заходів, що пов'язані із втручанням у приватне спілкування, та допустимістю доказів, отриманих за результатами втручання у приватне спілкування тощо.

Однак видається що дослідження правових засад проведення оперативних заходів із втручання у приватне спілкування та дотримання прав людини під час їх здійснення, в умовах дії правового режиму воєнного стану є явно недостатнім.

Висновок. Зважаючи на викладене, недостатнє наукове опрацювання правових засад проведення оперативних заходів із втручання у приватне спілкування та дотримання прав людини під час їх здійснення, в умовах дії правового режиму воєнного стану, потребує комплексних досліджень наукових й теоретичних, так і практичних аспектів вказаної проблематики.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про контррозвідувальну діяльність». *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 12. Ст. 89.
2. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність». *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Схвалена Урядами держав – членів Ради Європи 04 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 22.09.2024).

4. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 20.09.2024).

УДК: 341.231.14:342.7

МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ТА СУДОВОЇ ПРАКТИКИ: ІНСТИТУЦІЙНІ ВИКЛИКИ І НАЦІОНАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Тимошук О. Г., к. ю. н., доцент,
кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін
Соціально – гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

У демократичній державі права людини — це не абстрактні ідеї, а реальні механізми, що формують основу політичного, правового, економічного та соціального устрою. Їхнє ефективне забезпечення є ключовою умовою поступального розвитку суспільства, стабільності державного управління та міжнародного визнання країни. Рівень захисту прав людини безпосередньо впливає на функціонування правової системи, внутрішню стабільність і авторитет держави на міжнародній арені. У тих країнах, де права людини надійно захищаються, громадяни виявляють більшу довіру до державних інституцій, що сприяє зменшенню соціальної напруги. Натомість порушення цих прав здатне спричинити масові протести, політичну дестабілізацію та навіть революційні процеси. Надійний захист прав можливий лише за умов незалежного судочинства, яке дозволяє громадянам ефективно відстоювати свої права. Якщо ж судова система не гарантує справедливості, виникає відчуття безкарності, що відкриває шлях до корупції, зловживань владою та незаконних дій з боку силових структур [1, С. 57].

Міжнародні стандарти у сфері прав людини разом із судовою практикою створюють міцну базу як для процедур, що мають інклюзивний і консультативний

Зміст

Ковальчук І. В. Податкове право як інструмент захисту економічних інтересів малих і середніх підприємств у міжнародних торгових спорах.....	3
Бровко Н. І. Удосконалення діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів владних повноважень в процесі євроінтеграції України	9
Сокиринська О. А. Звичаєве право як складова міжнародного гуманітарного права	11
Сімакова С. І. Причини вчинення злочинів жінками в умовах воєнного стану та заходи їх попередження.....	14
Малишко І. В. Захист прав дітей-сиріт в контексті євроінтеграційних процесів: законодавчі ініціативи та ефективні практики.....	17
Самойлович А. А. Відповідальність за тютюнопаління у недозволених місцях у зарубіжних країнах.....	21
Марчук В. В., Хом'як О. А. Роль емоцій у формуванні ціннісних орієнтацій особистості.....	23
Терещук М. М. До питання відповідальності посадових осіб публічного права в країнах Східної Європи.....	25
Мельник В. О. Аспекти євроінтеграційного курсу України в аграрній сфері.....	27
Єфремова І. І. Захист цивільних прав в умовах євроінтеграції	29
Пахомова А.О. Особливості права на справедливий судовий розгляд в цивільній юрисдикції.....	33
Ярмоленко Ю.В. Історичні передумови застосування медіативних процедур.....	35
Настіна О.І. Загальний огляд судових рішень ЄСПЛ у земельно правових питаннях.....	38
Звонарьов О.Ю. Дискусійні питання дотримання прав людини під час здійснення негласних оперативних заходів, пов'язаних із втручанням у приватне спілкування.....	42
Тимошук О.Г. Механізми захисту прав людини в контексті міжнародних стандартів та судової практики: інституційні виклики і національна ефективність.....	45
Ломакіна І.Ю. Особливості найму іноземних працівників в ЄС.....	49
Аграт Я.П. Особливості припинення суб'єкта господарювання у формі реорганізації.....	52
Клочко В.М. Переваги та недоліки Кримінального права України в порівнянні з кримінальним правом зарубіжних країн	55
Росавіцький О.О. Історичні аспекти та аналіз корупції	58
Резнік В.Г. Німецька мова у контексті освітньої та професійної інтеграції українців до Європейського Союзу.....	59